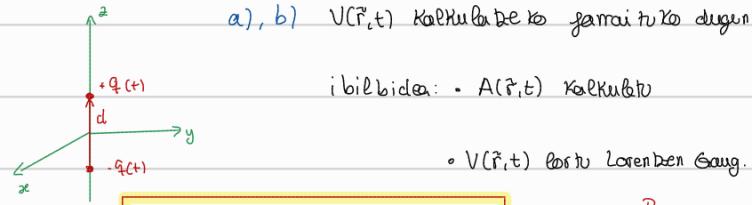

1. Gaia

1) Dipolo elektriko bakun eta oszilakorraren kargaren balioa eta banaketa-distantzia honako hauek dira: $q = \pm q_0 e^{-i\omega t}$ eta d . Kontuan hartuz horrelako dipoloak $d \ll \lambda$ eta $d \ll r$ baldintzak betetzen dituela:

- a) Kalkulatu $V(r,t)$ potentzial eskalar elektrikoa eta halaber, frogatu $\omega = 0$ denean dipoloaren potentzial eskalar elektrikoa elektrostatikan lortzen dena dela.
- b) Kalkulatu $\mathbf{A}(r,t)$ potentzial bektore magnetikoa
- c) Lorturiko potentzialetik abiatuz lortu dipolo elektrikoak sortzen dituen $\mathbf{E}$ eremu elektrikoa eta $\mathbf{B}$ eremu magnetikoa,
- d) Frogatu dipolo honek igortzen duen potentziaren batazbestekoa honela idatz daitekeela: $\langle P \rangle = (2\pi/3)Z_0(d/\lambda)^2(I_0|^2/2)$, non $I(t) = I_0 e^{-i\omega t}$ den karga aldakorrak sortzen duen korronte elektrikoa.
- e) Aurreko atala kontuan hartuz kalkulatu erradiazio-erresistentzia.

Bera: $\vec{A}(r) = -\frac{i\omega\mu_0}{4\pi} \frac{e^{ikr}}{r} \vec{p}(t)$ non $\vec{p}(t) = \frac{q}{d} e^{-i\omega t} \hat{z}$

$$\Rightarrow \vec{A}(r, t) = -\frac{i\omega\mu_0}{4\pi} \frac{e^{-i\omega(t-\tau)}}{r} \underbrace{K}_{f(r, t)} = -\frac{i\omega\mu_0}{4\pi} f(r, t) \hat{K}$$

Esto sera útil más adelante.

- $\frac{\partial}{\partial r} f(r, t) = iK f(r, t) - \frac{f(r, t)}{r} = f(r, t) (iK - \frac{1}{r})$ (1)
- $\frac{\partial}{\partial t} f(r, t) = -i\omega f(r, t)$ (2)
- $\frac{\partial'}{\omega \rightarrow 0} f(r, t) = 1/r$ (3)

Orduan Lorenzen gauean: $\nabla \cdot \vec{A} = -\frac{1}{c^2} \frac{\partial V}{\partial t}$

- $\frac{\partial V}{\partial t} = -i\omega V e^{-i\omega t}$
- $\nabla \cdot \vec{A} = -\frac{i\omega\mu_0}{4\pi} \nabla(f \vec{p}_0) = -\frac{i\omega\mu_0}{4\pi} \vec{p}_0 \cdot \nabla f = -\frac{i\omega\mu_0}{4\pi} \vec{p}_0 \cdot \left(\frac{\partial}{\partial r} f \hat{r} \right) = -\frac{i\omega\mu_0}{4\pi} f (iK - \frac{1}{r}) (\vec{p}_0 \cdot \hat{r}) = -\frac{i\omega\mu_0}{4\pi} p_0 \cos\theta f (iK - \frac{1}{r})$

como es
campo que rico
lo lleva algo negro
a través de negro
su periferia.

Orduan: $V(r, t) = \frac{q d \cos\theta}{4\pi\epsilon_0} f(\frac{1}{r} - iK)$

$$\vec{A}(r, t) = -\frac{i\omega\mu_0 q d}{4\pi} f \hat{K}$$

$\omega \rightarrow 0$ - ko limitea bideratzen.

$$\vec{A}(r, t) = 0$$

$$V(r, t) = \frac{p_0 \cos\theta}{4\pi\epsilon_0} \frac{1}{r} \cdot \frac{1}{r} \Rightarrow V(r, t) = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{\vec{p}_0 \cdot \hat{r}}{r^2}$$

c) Hurrengo adierazpenak erabiliako dugu.

$$\vec{E} = -\nabla V - \frac{\partial \vec{A}}{\partial t}$$

Hasi ko gara $\vec{B}$ ateratzeko

$$\vec{B} = \vec{\nabla} \times \vec{A}$$

emezetzen baita:

$$\vec{B} = \vec{\nabla} \times \vec{A} = \frac{1}{r} \left[\frac{\partial (r A_\theta)}{\partial r} - \frac{\partial A_r}{\partial \theta} \right] \hat{\phi} =$$

$$= \frac{i\omega\mu_0 p_0}{4\pi} f (iK - \frac{1}{r}) \sin\theta \hat{\phi}$$

$$\vec{E} = -\vec{\nabla} V - \frac{\partial \vec{A}}{\partial t} = -\vec{\nabla} V + i\omega \vec{A}$$

$$\bullet \vec{E} = \frac{\rho_0}{4\pi\epsilon_0} f \left[\left(\frac{2}{r^2} - 2iK \right) \cos\theta \hat{r} + \left(\frac{1}{r^2} - iK - K^2 \right) \sin\theta \hat{\theta} \right]$$

$$\bullet \vec{B} = \frac{i\omega\mu_0\rho_0}{4\pi} f (iK - \frac{1}{r}) \sin\theta \hat{\phi}$$

$$\text{d), e) } I = \frac{dQ}{dt} = \frac{1}{d} \frac{dP}{dt} = -i\omega \frac{\rho_0}{d} e^{-i\omega t} = I_0 e^{-i\omega t} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow I_0 = -\frac{i\omega \rho_0}{d} \quad \text{ecdo} \quad \vec{p} = \frac{i}{\omega} d \vec{I} = \frac{id}{\omega} \vec{I}_0 e^{-i\omega t}$$

Dakigunez: $\frac{dP}{d\Omega} = \frac{c^2 Z_0}{8\pi^2} K^4 |\vec{p}|^2 \sin^2\theta$ beraz

$$\frac{dP}{d\Omega} = \frac{Z_0}{8\pi^2} \frac{\omega^4}{c^2} \cdot \frac{d^2}{w^2} I_0^2 \cdot \sin^2\theta \Rightarrow \langle P \rangle = \frac{Z_0 K^2 d^2 I_0^2}{8\pi^2} \int \sin^2\theta d\Omega =$$

$$= \frac{Z_0 K^2 d^2 I_0^2}{32\pi^2} \cdot 2\pi \cdot \frac{4}{3} = \frac{Z_0 d^2 \omega^2}{12\pi} I_0^2$$

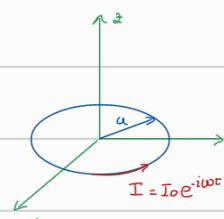
Jakinola $\omega = 2\pi f \Rightarrow \omega = \frac{2\pi c}{\lambda} \Rightarrow \langle P \rangle = \frac{Z_0 d^2}{12\pi} \cdot \frac{4\pi^2 c^2}{\lambda^2} I_0^2 \Rightarrow$

$$\Rightarrow \langle P \rangle = \frac{2\pi}{3} Z_0 \left(\frac{d}{\lambda} \right)^2 \frac{I_0^2}{2}$$

$$\text{non } R_{\text{err}} = \frac{2\pi}{3} Z_0 \left(\frac{d}{\lambda} \right)^2$$

2) Korronte-begizta batetik, a erradioduna eta XY planoan kokatua, $I_0 e^{-i\omega t}$ korrontea dabil. Begitzak $a < \lambda$ eta $a \ll r$ baldintzak betetzen dituela hartuz:

- a) Kalkula ezazu $\mathbf{A}(r, t)$ potentzial bektore magnetikoa.
- b) Kalkula itzazu Eremu elektromagnetikoak erradiazio eskualdean
- c) Frogatu begizta honek igortzen duen potentziaren batazbestekoa honela idatz daitekeela: $\langle P \rangle = (8\pi^2/3)Z_0(a/\lambda)^2(I_0|^2/2)$.
- d) Aurreko atala kontuan hartuz kalkulatu erradiazio-erresistentzia.

a) Hau kalkulu dezko zelkenengo

belarrekoz begiztenaren momentu magnetiko:

$$\vec{m} = \frac{1}{2} \int \vec{r} \times \vec{J}(\vec{r}) d\vec{r} = \frac{1}{2} \oint a \cdot \mathbf{I}(t) \cdot d\vec{l} = \frac{1}{2} 2\pi a^2 I(t) \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \vec{m} = \pi a^2 I(t)$$

Honekin $\vec{A}$ ateratzeko hurrengo adierazpena erabiliako dugu:

$$\vec{A}(\vec{r}) = \frac{i\mu_0 K}{4\pi r} e^{ikr} \left(1 - \frac{1}{iKr} \right) (\hat{r} \times \vec{m})$$

$$\cdot (\hat{r} \times \hat{K}) = (1, 0, 0) \times (\cos\theta, -\sin\theta, 0) = -\sin\theta \hat{\phi} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \vec{A}(\vec{r}) = -\frac{i\mu_0 K I_0 a^2}{4} \sin\theta \frac{e^{-i\omega(t-\tau)}}{r} \left(1 - \frac{1}{iKr} \right) \hat{\phi}$$

b) Erradiazio eskuadlean gaudenez lumengo aktibazperak

erabiliako ditugu:

$$\vec{B} = \vec{\nabla} \times \vec{A}$$

Gainera Γ oso handia denez $\vec{A}$ erradiazio eskuadlean: $\vec{A} = -i \frac{\mu_0 K I_0 a^2}{4} \sin \theta \frac{e^{i\omega(t-\tau)}}{r} \hat{\phi}$

$$\vec{E} = i \omega \vec{A}$$

$$\vec{D} = i K \vec{A}$$

$$\vec{B} = \vec{\nabla} \times \vec{A} = i K A (\hat{r} \times \hat{\psi}) \Rightarrow$$

$$\vec{B} = \frac{\mu_0 K^2 I_0 a^2}{4} \sin \theta \frac{e^{i\omega(t-\tau)}}{r} \hat{\theta}$$

$$\vec{E} = i \omega \vec{A} \Rightarrow$$

$$\vec{E} = \frac{\mu_0 K \omega I_0 a^2}{4} \sin \theta \frac{e^{-i\omega(t-\tau)}}{r} \hat{\phi}$$

c),d) Ordean eremuak erabili ohalik ikusteko:

$$\frac{dP}{d\Omega} = \langle \vec{S} \cdot (\vec{r}^2 \hat{r}) \rangle = \frac{1}{2\mu_0} \operatorname{Re}[\vec{E} \times \vec{B}] \cdot (\vec{r}^2 \hat{r})$$

$$\cdot \vec{E} \times \vec{B} = \frac{\mu_0 I_0^2 a^4 K^2 \omega}{16 r^2} \sin^2 \theta \hat{r}$$

$$\text{Bera} \frac{dP}{d\Omega} = \frac{\mu_0 I_0^2 a^4}{32 C^3} \omega^4 \sin^2 \theta \Rightarrow \langle P \rangle = \frac{\mu_0 I_0^2 a^4}{32 C^3} \omega^4 \frac{8\pi}{3} =$$

$$= \frac{\pi}{12} \frac{\mu_0 a^4}{C^3} \omega^4 I_0^2 = \frac{\pi}{12} \frac{\mu_0 a^4}{C^3} \left(\frac{2\pi c}{\lambda}\right)^4 I_0^2 \Rightarrow$$

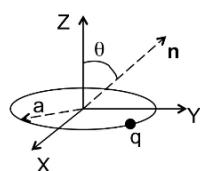
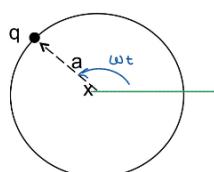
$$\Rightarrow \langle P \rangle = \frac{8\pi}{3} Z_0 \left(\frac{a}{\lambda}\right)^4 \frac{I_0^2}{2} \Rightarrow P_{\text{rem}} = \frac{8\pi}{3} Z_0 \left(\frac{a}{\lambda}\right)^4$$

4) Karga bat (ikus irudia), q baliokoa, ω_0 abiadura angeluar konstantarekin higitzen da a erradioko orbita zirkularra deskribatuz.

(a) Lor itzazu, hididura ez-erlatibistaren kasuan, karga horrek sortzen dituen $\mathbf{E}$ eta $\mathbf{H}$ eremu elektromagnetikoak erradiazio eskuadlean ($r > > a$). Lagunza: gogora ezazu soluzioa erreala izan behar duela, beraiz balio konplexurik lortuz gero, emaitza izango da balio horren zati erreala.

(b) Karga biratzen duen planoaren ardatz perpendikularrari Z ardatza deituz, aztertu behatzailaren posizioarekiko (hots, Z ardatzak behatzailaren norabidearekin osatzen duen angeluarekiko) igorritako eremuen nolakotasuna, hots, polarizazioa nolakoa den: lineala, zirkularra edo eliptikoa.

- (c) Kalkulatu erradiaturiko potentziaren banaketa angeluarra
- (d) Kalkulatu erradiaturiko potentzia osoa

a) Lehenengo bekar dugu karga biruko maren momentu dipolarra.

Olkaria: Zergatik ez dugu $\vec{m}$ erabiliako?

Gogo raro $\vec{m}(t) \propto f(\omega_0)$ eta ω_0 kte izango denea

$f(\omega_0)$ kte eta, ondorioz, $\vec{m}$ kte. $\vec{A} \propto \vec{m} \Rightarrow \vec{A}$ kte $\Rightarrow$

$\Rightarrow \vec{B}$ kte $\Rightarrow$ ez du erradiatuko.

Beraz, izango dugun momentu dipolararen adierazpena:

Olkaria: Adierazpen guztiaren $\omega_0 \rightarrow \omega$

$$\vec{p}(t) = q a \cos \omega t \hat{i} + q a \sin \omega t \hat{j} = q a (\cos \omega t \hat{i} + \sin \omega t \hat{j})$$

Izarratuki beti.

Jakin da importatzen zeugun magnitudua $\operatorname{Re}[\vec{p}(t)]$ izango

$$\text{deba: } \vec{p}(t) = q a e^{-i\omega t} (i + i \hat{j}) \Rightarrow \vec{p}(t) = \vec{p}_0 e^{-i\omega t}$$

Orain nahi ditugu $\vec{E}$ eta $\vec{H}$ erradiazio eskuadlean

($r \gg a$):

$$\vec{H}(\vec{r}) = \frac{k^2 c}{4\pi} \frac{e^{ikr}}{r} (\hat{n} \times \vec{p})$$

Lehenengo kalkulu tuo

$$\vec{E}(\vec{r}) = Z_0 \vec{H} \times \hat{n}$$

ditugu bana zurrik biderketa

eskakamak: **Olkaria:** $\hat{n} = \hat{r}$

$$\cdot \hat{n} \times \hat{i} = (1, 0, 0) \times (\sin \theta \cos \varphi, \cos \theta \cos \varphi, -\sin \varphi) =$$

$$= \sin \varphi \hat{\theta} + \cos \theta \cos \varphi \hat{\phi}$$

$$\cdot \hat{n} \times \hat{j} = (1, 0, 0) \times (\sin \theta \sin \varphi, \cos \theta \sin \varphi, \cos \varphi) =$$

$$= -\cos \varphi \hat{\theta} + \cos \theta \sin \varphi \hat{\phi}$$

Bera:

$$\cdot \hat{n} \times \vec{p}_0 = p_0 [\hat{n} \times \hat{i} + i(\hat{n} \times \hat{j})] = p_0 [(\sin \varphi - i \cos \varphi) \hat{\theta} +$$

$$+ \cos \theta (\cos \varphi + i \sin \varphi) \hat{\phi}] = p_0 (-i e^{i\varphi} \hat{\theta} + \cos \theta e^{i\varphi} \hat{\phi}) =$$

$$= p_0 e^{i\varphi} (i \hat{\theta} + \cos \theta \hat{\phi})$$

Beraiz dago kagu:

$$\cdot \vec{H}(\vec{r}) = \frac{k^2 c}{4\pi} \frac{e^{ikr}}{r} e^{i\varphi} e^{-i\omega t} \cdot p_0 = \\ = \frac{k^2 c p_0}{4\pi} \frac{e^{-i[\omega(t-\tau)-\varphi]}}{r} (-i \hat{\theta} + \cos \theta \hat{\phi})$$

$$\cdot \vec{E}(\vec{r}) = Z_0 \vec{H} \times \hat{n} = \frac{Z_0 k^2 c p_0}{4\pi} \frac{e^{-i[\omega(t-\tau)-\varphi]}}{r} (\cos \theta \hat{\theta} + i \hat{\phi}) (\cos \theta \hat{\theta} + i \hat{\phi})$$

Beraz parte erreala kartzuz:

$$\vec{H}(\vec{r}) = \frac{ck^2}{4\pi} \frac{qa}{r} [-\sin(\omega t - \varphi) \hat{\theta} + \cos \theta \cos(\omega t - \varphi) \hat{\phi}]$$

$$\vec{E}(\vec{r}) = \frac{Z_0 ck^2}{4\pi} \frac{qa}{r} [\cos \theta \cos(\omega t - \varphi) \hat{\theta} + \sin(\omega t - \varphi) \hat{\phi}]$$

c) Polarizazioa ikusteko:

$$\Theta = 0 \Rightarrow \cos \Theta = 1 \Rightarrow \begin{cases} \vec{H}(\vec{r}) = H_0(r) [-\sin \varphi(t) \hat{\theta} + \cos \varphi(t) \hat{\phi}] \\ \vec{E}(\vec{r}) = Z_0 H_0(r) [\cos \varphi(t) \hat{\theta} + \sin \varphi(t) \hat{\phi}] \end{cases}$$

$$\vec{E}(\vec{r}) = Z_0 H_0(r) [\cos \varphi(t) \hat{\theta} + \sin \varphi(t) \hat{\phi}]$$

Hau da, $\theta = 0$ den kasuan polarizazio zirkularra

$$\theta = \frac{\pi}{2} \Rightarrow \cos\theta = 0 \Rightarrow \begin{cases} \vec{H}(\vec{r}) = H_0(t) \sin\psi(t) \hat{\phi} \\ \vec{E}(\vec{r}) = Z_0 H_0(t) \sin\psi(t) \hat{\phi} \end{cases}$$

Hau da, $\theta = \frac{\pi}{2}$ Kasuan lineala dela polarizazio eta ondorioz edozein θ -eko eliptika

c) Kasu horietan erabiliako erregula adierazpena:

$$\frac{dP}{d\Omega} = \frac{C^2 Z_0}{8\pi^2} K^4 |(\hat{n} \times \vec{p}) \times \hat{n}|^2$$

Beraz izango clugu:

$$\begin{aligned} \cdot (\hat{n} \times \vec{p}) \times \hat{n} &= \vec{p} - (\hat{n} \cdot \vec{p}) \hat{n} = \vec{p} - p_0 (\cos\psi \sin\theta + i \sin\psi \sin\theta) \hat{n} \\ \cdot |(\hat{n} \times \vec{p}) \times \hat{n}|^2 &= \vec{p}^* \vec{p} - (\hat{n} \cdot \vec{p})(\hat{n} \cdot \vec{p}^*) = \end{aligned}$$

$$2 - 1 + \cos^2\theta = 1 + \cos^2\theta$$

$$= 2p_0^2 - p_0^2 (\cos^2\psi \sin^2\theta + \sin^2\psi \sin^2\theta) = p_0^2 (2 - \sin^2\theta)$$

Hau da: $\frac{dP}{d\Omega} = \frac{C^2 K^4 Z_0}{8\pi^2} \cdot p_0^2 (1 + \cos^2\theta)$

d) Potentzia osoa: $\langle P \rangle = \int_{\Omega} \frac{dP}{d\Omega} d\Omega \Rightarrow$

$$\Rightarrow \langle P \rangle = \frac{C^2 K^4 Z_0 p_0^2}{8\pi^2} \cdot 2\pi \cdot \left(2 \cdot 2 - \frac{4}{3} \right) \Rightarrow \langle P \rangle = \frac{C^2 K^4 Z_0 p_0^2}{48\pi}$$

5) Zentrik elikaturiko antena lineal bat z ardatzean kokaturik dago eta luzatzen da $z=d/2$ puntutik $z=-d/2$ punturaino. Antenak erdian tarte huts bat du, eta hortik kitzikatzen da sorgailu baten bidez. Antenatik dabilen korrontea honela idatz daiteke:

$$I(z) e^{i\omega t} = I_0 (1 - \frac{2|z|}{d}) e^{-i\omega t}$$

Kalkulatu $d < < \lambda$ baldintzaean:

- a) antena honek igortzen duen batzbesteko potentzia angelu solidoko eta halaber,
- b) potentzia osoa.
- c) antenaren erradiazio-erresistentzia

$$\frac{d}{2}$$

$$I(z) e^{i\omega t} = I_0 \left(1 - \frac{2|z|}{d} \right) e^{-i\omega t}; \quad d \ll \lambda$$

a) Lortu behar clugu momentu dipolarra, korronteak kargak mugitzean sortu ka duena.

$$\int_V \vec{J} dV = \int_V \vec{I} \cdot d\vec{l} = -i\omega \vec{p} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \int_{-\frac{d}{2}}^{\frac{d}{2}} dz \left[I_0 e^{i\omega t} \left(1 - \frac{2|z|}{d} \right) \right] = I_0 e^{-i\omega t} \int_{-\frac{d}{2}}^{\frac{d}{2}} \left(1 + \frac{2z}{d} \right) dz + \int_0^{\frac{d}{2}} \left(1 - \frac{2z}{d} \right) dz = I_0 e^{-i\omega t} \cdot \left\{ \left[z + \frac{2z^2}{d} \right] \Big|_{-\frac{d}{2}}^{\frac{d}{2}} + \left[z - \frac{z^2}{d} \right] \Big|_0^{\frac{d}{2}} \right\} = I_0 e^{-i\omega t} \left\{ \frac{d}{2} - \frac{d}{4} + \frac{d}{2} - \frac{d}{4} \right\} = I_0 \frac{d}{2} e^{-i\omega t} = -i\omega \vec{p} \Rightarrow$$

$$\vec{p} = \frac{i I_0 d}{2\omega} e^{-i\omega t}$$

Honekin emaz lor dituzteko

$$\frac{dP}{d\Omega} = \frac{C^2 Z_0}{32\pi^2} K^4 |\vec{p}|^2 \sin^2\theta$$

Hau da: $\frac{dP}{d\Omega} = \frac{C^2 Z_0}{8\pi^2} K^4 \cdot \frac{d^2 I_0^2}{4\pi^2} \sin^2\theta \Rightarrow$

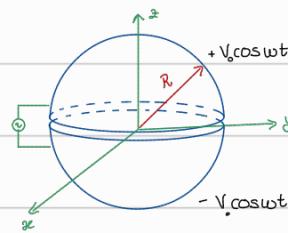
$$\Rightarrow \frac{dP}{d\Omega} = \frac{Z_0 K^2 d^2}{64\pi^2} \cdot \frac{I_0^2}{2} \sin^2\theta$$

b), c) Beraz: $\langle P \rangle = \frac{Z_0 K^2 d^2}{64\pi^2} \cdot \frac{8\pi}{3} \cdot \frac{I_0^2}{2} = \frac{Z_0}{24\pi} \cdot \frac{4\pi^2 C^2}{c^2 d^2} d^2 \frac{I_0^2}{2} \Rightarrow$

$$\Rightarrow \langle P \rangle = \frac{\pi}{6} Z_0 \left(\frac{d}{\lambda} \right)^2 \cdot \frac{I_0^2}{2} \Rightarrow \text{Rerr} = \frac{\pi}{6} Z_0 \left(\frac{d}{\lambda} \right)^2$$

6) Eroankortasun oso handiko bi geruza metaliko erdiesferiko (R erradiokoak) tarte isolatzaile oso estuaz banaturik daude. Potentzial alterno batera lotzen dira erdiesferak, potentziala $\pm V \cos\omega t$ bihurtuz. Lor itzazu erradiazio eremuak, erradiaturiko potentziaren banaketa angeluarra eta esferatik erradiaturiko potentzia osoa.

Laguntza: Jackson liburuaren 2.6, 2.7 eta 3.3 atalak lagungarriak dira.

Pakigunez esfera kanpotik izango

dugun potentziak berabe erabiliako dugu $\nabla^2 V = 0$ hurrengo mugalede

baldin bezain: $r \rightarrow \infty \Rightarrow V \rightarrow 0$

$$r = R \Rightarrow V(r) = \begin{cases} +V_0 \cos\omega t & \theta \in [0, \pi] \\ -V_0 \cos\omega t & \theta \in [\pi, \pi] \end{cases}$$

eta simetria asimutala

Hau da, da ukuagun potentziaren adierazpen orokorra hurreago i zango da.

$$V(\vec{r}) = \sum_{\ell=0}^{\infty} \left(A_\ell r^\ell + \frac{B_\ell}{r^{\ell+1}} \right) P_\ell(\cos\theta)$$

Hau ebazi baino lehen

Orduan hau ebazi baino lehen ikertu ka clugu nola

garatu hurrengo funtzioa Legendren polinomietan:

$$f(\theta) = \begin{cases} 1 & \theta > 0 \\ -1 & \theta < 0 \end{cases} \quad \text{Hau jari nahi clugu } f(\theta) = \sum_{\ell=0}^{\infty} A_\ell P_\ell(\theta)$$

meduan eta hurrengoa clatiguz:

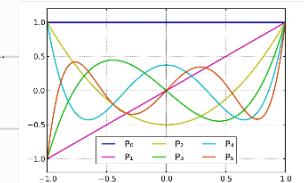
$$\int_{-1}^1 d\theta P_\ell(\theta) P_m(\theta) = \frac{2}{2m+1} \delta_{\ell m}$$

$$\text{Orduan gure kasuan i zango clugu: } A_\ell = \frac{2\ell+1}{2} \int_{-1}^1 P_\ell(\theta) f(\theta) d\theta$$

$$\bullet A_\ell = \frac{2\ell+1}{2} \left[\int_0^1 P_\ell(\theta) d\theta - \int_{-1}^0 P_\ell(\theta) d\theta \right]$$

$$\bullet \ell = 2n \text{ denean } P_\ell(\theta) \text{ bikoitza i zango da.}$$

$$\bullet \ell = (2n-1) \text{ denean } P_\ell(\theta) \text{ bakoitza.}$$

Gure kasuan, izango dugun funtzioa bikoitza denean

$$P_{2n}(\alpha) = P_{2n}(-\alpha) \text{ denez bi integrak berdinak izango}$$

ditzaketa gure emaitza nula izango da.

Baina, funtziotakoak bakoitietan $P_{(2n+1)}(\alpha) = -P_{(2n+1)}(-\alpha)$ denez

izango dugun emaitza $\int_0^1 P_{2n+1}(\alpha) d\alpha$ -ren bikoitza izango da.

$$\text{Hau da: } A_0 = (2\ell+1) \int_0^1 P_{2\ell+1}(\alpha) d\alpha = \begin{cases} A_0 = \frac{g}{2} \\ A_1 = -\frac{3}{8} \\ A_3 = \frac{1}{16}b \end{cases}$$

Gure problema bueltatua:

$$V(R) = \sum_{\ell=0}^{\infty} \frac{B_\ell}{R^{\ell+1}} \cdot P_\ell(\cos\theta) = V(\theta)$$

Biderkatuz eskeraketa bi aldeetan eginez: ($\cos\theta \equiv \alpha$)

$$\sum_{\ell=0}^{\infty} \left[\frac{B_\ell}{R^{\ell+1}} \int_1^{-1} P_\ell(\alpha) P_\ell(\alpha) d\alpha = \int_{-1}^1 V(\alpha) P_\ell(\alpha) d\alpha \right]$$

$$\frac{B_\ell}{R^{\ell+1}} \frac{2}{2\ell+1} = V_0(t) 2 \int_0^1 P_\ell(\alpha) d\alpha \Leftrightarrow B_\ell = (2\ell+1)V_0(t)R^{\ell+1} \int_0^1 P_\ell(\alpha) d\alpha$$

non egoziak bakoitik izango dira.

Guri interesatzen zaigu nez kurbilketak dipolarrak:

$$B_\ell = \frac{g}{2} \cdot V_0 R^2 \cos\omega t \text{ izango clugu. Hau da:}$$

$$V \approx \frac{g}{2} V_0 \frac{R^2}{r^2} \cos\omega t \cos\theta \approx \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{\vec{p} \cdot \hat{r}}{r^3} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \vec{p} = 16\pi\epsilon_0 R^2 e^{-i\omega t} \hat{r} \quad \text{izango da momentu dipolarra.}$$

Honekin erabiltzen ditzugu bereak eremuak (Erradiazio zonaldean):

$$\cdot \hat{r} \times \hat{r} = (1, 0, 0) \times (\cos\theta, -\sin\theta, 0) = -\sin\theta \hat{\theta}$$

$$\cdot (\hat{r} \times \hat{r}) \times \hat{r} = (0, 0, -\sin\theta) \times (1, 0, 0) = -\sin\theta \hat{\theta}$$

ordutan:

$$\vec{H}(\vec{r}) = \frac{\mu_0 C}{4\pi} \frac{e^{i\omega t}}{r} \left(1 - \frac{1}{i\omega r} \right) (\hat{n} \times \vec{p})$$

$$\vec{E}(\vec{r}) = \vec{p} \times \vec{H} \times \hat{n}$$

$$\vec{H}(\vec{r}) = -\frac{3\epsilon_0 K^2 C V_0}{2} \frac{R^2}{r^2} e^{-i\omega t} \sin\theta \left(1 - \frac{1}{i\omega r} \right) \hat{\theta}$$

$$\vec{E}(\vec{r}) = -\frac{3K^2 V_0}{2} \frac{R^2}{r^2} e^{-i\omega t} \sin\theta \left(1 - \frac{1}{i\omega r} \right) \hat{\theta}$$

Ondoren emaitzariko potentziaren banaketa angeluarra

$$\frac{dP}{d\Omega} = \frac{C^2 Z_0}{8\pi^2} K^4 |\vec{p}|^2 \sin^2\theta \Rightarrow \frac{dP}{d\Omega} = \frac{q}{3} \frac{Z_0}{\mu_0} (KR)^4 V_0^2 \sin^2\theta$$

Beraz

$$\langle P \rangle = 8\pi \frac{Z_0}{\mu_0} (KR)^4 V_0^2$$

7) Lor ezazu litzera laburreko hari birakor batek erradiatzten duen potentzia. Hasiera batean X ardatzean kokaturik balego, zentrua jatorrian duelarik, litzera-unitateko kargadentsitatea litzateke: $\lambda = \lambda_0\alpha$. Haria, $X-Y$ planoan z ardatzaren inguruan biratzen da maiztasun angeluararekin ($l << \omega/c$).

Erkatu lorturiko emaitza dipolo linear oszilakor bakunaren emaitzarekin.

Gainera $\lambda = \lambda_0\alpha$ denez lortu ahal

dugu lagabezaren mometu dipolarra:

$$\vec{p} = \int \vec{r} d\alpha \Rightarrow p_0 = \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} \alpha \lambda_0 d\alpha = \lambda_0 \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} \alpha^2 d\alpha = \frac{\lambda_0 L^3}{12}$$

Honekin daimak gu zein izango den mometu dipolar elektrikoa.

Baina hau ez da gure erabilten oihala duguna beraz:

$$\vec{p} = p_0 (\cos\alpha \hat{i} + \sin\alpha \hat{j}) = p_0 e^{-i\omega t} (\hat{i} + i\hat{j}) = \vec{p}_0 e^{-i\omega t}$$

Kasu horretan erabiliako dugun adierazpena:

$$\frac{dP}{d\Omega} = \frac{C^2 Z_0}{8\pi^2} K^4 |(\hat{n} \times \vec{p}) \times \hat{n}|^2$$

Beraz izango clugu:

$$\cdot (\hat{n} \times \vec{p}) \times \hat{n} = \vec{p} - (\hat{n} \cdot \vec{p}) \hat{n} = \vec{p} - p_0 (\cos\theta \sin\phi \hat{i} + \sin\theta \sin\phi \hat{j} + \cos\phi \hat{k})$$

$$\cdot |(\hat{n} \times \vec{p}) \times \hat{n}|^2 = \vec{p}^* \vec{p} - (\hat{n} \cdot \vec{p})(\hat{n} \cdot \vec{p}^*) =$$

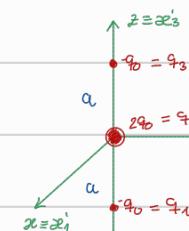
$$= 2p_0^2 - p_0^2 (\cos^2\theta \sin^2\phi + \sin^2\theta \sin^2\phi) = p_0^2 (2 - \sin^2\theta)$$

$$\text{Hau da: } \frac{dP}{d\Omega} = \frac{C^2 K^4 Z_0}{8\pi^2} \cdot p_0^2 (1 + \cos^2\theta)$$

ikusten denez

Karpo bakoitza birakaren berdina izango da.

8) Lor ezazu kuadripolo lineal oszilakor batek erradiatzten duen potentziaren banaketa angeluarra eta potentzia osoa. Kuadripolo lineala z ardatzean kokatuta dago eta $-q_0$ kargak $z=\pm a$ puntuetan izanik, $+2q_0$ karga $z=0$ puntuatzen kokatuta dago.

Karpo bakoitza hone tan argi dago

Karga totala O deitza eta mometu dipolar elektrikoa ere bai, beraz

kurbilketak kuadripolarrak erabili beharko clugu.

Olama: $q_0 \equiv q_0 e^{-i\omega t}$ geruzek ematen.

Garaipen multipolaia eragiten badugu:

$$V(r) = \frac{Q_T}{4\pi\epsilon_0 r^2} + \frac{\vec{P} \cdot \vec{r}}{4\pi\epsilon_0 r^3} + \frac{1}{4\pi\epsilon_0 r^5} \sum_i^3 \sum_j^3 Q_{ij} \hat{x}_i \hat{x}_j + \dots$$

Hemen bereala ikus ten dugu noha:

$$\begin{cases} Q_T = 0 \\ \vec{P} = q(-\alpha) \hat{i} - 2q(\theta) \hat{j} + q\alpha \hat{k} = 0 \end{cases}$$

Beraz tentsore kuadru polaria aterako dugu. Nonen adierazpena:

$$Q_{ij} = \sum_k q_k (3\hat{x}_{ik}\hat{x}_{jk} - r_k^2 \delta_{ij})$$

Tentsore honen komponenteak aterako ditugu.

Tentsoreak simetrikoak. ikuiz uola ez dagoeneko, norabideko karratik zeta eta ardatzean $q_k = 0$ izango da.

$$\bullet Q_{12} = Q_{21} = \sum_k q_k (3\hat{x}_{1k}\hat{x}_{2k} - r_k^2) = 0$$

$$\bullet \text{Gauza berdinaren gertik: } Q_{ij} = 0 \quad \forall i \neq j$$

orduan diagonaleko elementuak:

$$\bullet Q_{11} = \sum_k q_k (3\hat{x}_{1k}\hat{x}_{1k} - r_k^2) = q_1(0 - \alpha^2) + q_2(0 - 0) + q_3(0 - \alpha^2) = 2q_0\alpha^2$$

$$\bullet Q_{22} = \sum_k q_k (3\hat{x}_{2k}\hat{x}_{2k} - r_k^2) = 2q_0\alpha^2$$

$$\bullet Q_{33} = \sum_k q_k (3\hat{x}_{3k}\hat{x}_{3k} - r_k^2) = -q_0(8(-\alpha)(-\alpha) - \alpha^2) - q_0(3\alpha^2 - \alpha^2) = -4q_0\alpha^2$$

Hau da $Q_{ij} = 2q_0\alpha^2 \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & -2 \end{bmatrix}$

Simetria osimutako dugunez $\hat{n} = \sin\theta \hat{i} + \cos\theta \hat{k}$

Eta erabiliako dugun adierazpena:

$$\frac{dP}{d\Omega} = \frac{20C^2}{1152\pi^2} K^4 \operatorname{Re}[(\hat{n} \times \bar{Q}) \times \hat{n}]^2 \text{ non } \bar{Q} = \sum_i Q_i n_i$$

Beraz:

$$\bullet \bar{Q} = 2q_0\alpha^2 \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & -2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \sin\theta \\ 0 \\ \cos\theta \end{bmatrix} = 2q_0\alpha^2 (\sin\theta \hat{i} - 2\cos\theta \hat{k})$$

$$\bullet \hat{n} \times \bar{Q} = 6q_0\alpha^2 e^{-i\omega t} \cos\theta \sin\theta \hat{j}$$

$$\bullet (\hat{n} \times \bar{Q}) \times \hat{n} = 6q_0\alpha^2 e^{-i\omega t} \cos\theta \sin\theta (\cos\theta \hat{i} - \sin\theta \hat{k})$$

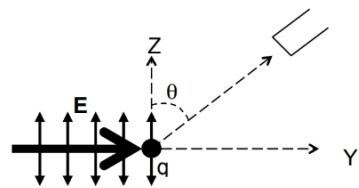
$$\bullet [(\hat{n} \times \bar{Q}) \times \hat{n}] [(\hat{n} \times \bar{Q}^*) \times \hat{n}] = 36q_0^2\alpha^4 \cos^2\theta \sin^2\theta$$

Beraz: $\frac{dP}{d\Omega} = \frac{20C^2K^6}{1152\pi^2} 36q_0^2\alpha^4 \cos^2\theta \sin^2\theta \xrightarrow{4} \frac{86q_0^2\alpha^4 \cos^2\theta \sin^2\theta}{128\pi C^3}$

$$\Rightarrow \frac{dP}{d\Omega} = \frac{\mu_0 C^4 q_0^2}{128\pi C^3} \omega^6 \sin^2(2\theta)$$

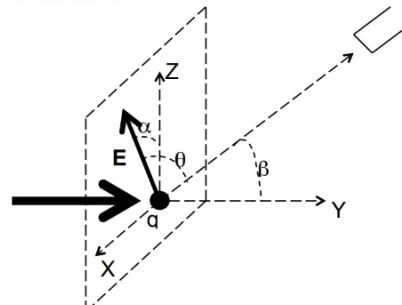
9) Kontsidera ezazu elektroi aske bat (pausagunean dagoena) erasotua dela linealki polarizaturiko uhin lau monokromatiko batez. Kalkulatu, kasu EZ-erlatibistan:

(i) Sakabanaketaren sekzio eragile differentziala; hots, $d\sigma/d\Omega$, uhin erasotzailea (Y ardatzaren norabidean zuzendua) linealki polarizaturik dagoela suposatz.

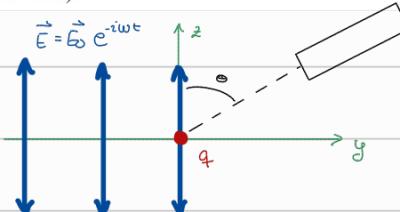

(ii) Sakabanaketaren sekzio eragile osoa. Honi Thompson sakabanaketaren (scattering) sekzio eragilea dei ohi zaio.

(iii) Uhin erasotzailea polarizatu gabekoa den kasu orokorraren emaitza lortzeko (i) emaitza erabil daiteke. Horretarako, egin behar den gauza bakarra zera da: (a) emaitzaren bataz besteko polarizazio angelu desberdinatarako egin. Beraz, aipaturikoa eginez kalkulatu $\langle d\sigma/d\Omega \rangle$.

Lagunza: Sekzio eragile differentziala honela definitzen da: (erradiaturiko potentzia $d\Omega$ angelu solidopean θ norabidean)/(fluxu erasotzailea=azalera unitateko potentzia erasotzailea). Sekzio eragile osoa defini daiteke honela: (erradiaturiko potentzia)/(fluxu erasotzailea)

a) Orduan lehena

belar duguna da

q karratik mugitzean

Sortsen duen momento dipolarea (hau da lurbilpen dipolarea).

$$F = m\ddot{z} = -eE \Leftrightarrow \ddot{z} = -\frac{eE_0 e^{-i\omega t}}{m}$$

$$\text{Orduan } \ddot{z}(t) = \ddot{z}_0 e^{-i\omega t} \Rightarrow \ddot{z} = -i\omega \ddot{z}_0 \Rightarrow \ddot{z}^2 = -\omega^2 \ddot{z}_0^2$$

$$\Rightarrow \ddot{z} = -\omega^2 \ddot{z}_0 e^{-i\omega t} = -\frac{eE_0 e^{-i\omega t}}{m} \Rightarrow \ddot{z}_0 = \frac{eE_0}{\omega^2 m}$$

Honekin, daki gunez $\bar{P} = \ddot{z}_0 (-e) \hat{K}$ izango da $\Rightarrow$

$$\Rightarrow \bar{P} = -\frac{e^2 E_0}{\omega^2 m} e^{-i\omega t} \hat{K} \Rightarrow |\bar{P}|^2 = \frac{e^4 E_0^2}{\omega^4 m^2}$$

Beraz daki gunez

$$\frac{dP}{d\Omega} = \frac{C^2 \bar{P}}{82\pi^2} K^4 |P|^2 \sin^2\theta \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \frac{dP}{d\Omega} = \frac{e^2 \bar{z}_0}{32\pi^2} \frac{\omega^{12}}{C^{12}} \frac{e^4 E_0^2}{\omega^4 m^2} \sin^2\theta = \frac{z_0 e^4 E_0^2}{32\pi^2 C^2 m^2} \sin^2\theta$$

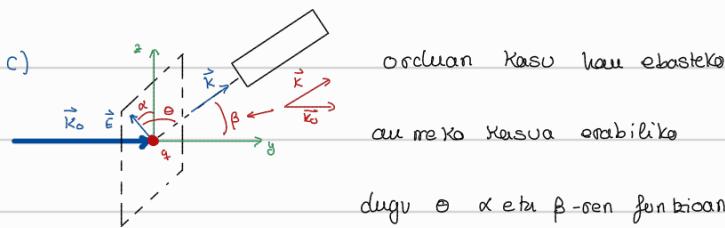
Orduan: $\frac{d\sigma}{d\Omega} = \frac{dP/d\Omega}{\langle |S| \rangle} = \frac{20 C^4 \bar{z}_0^2}{32\pi^2 C^2 m^2} \sin^2\theta \cdot \frac{2\mu_0 c}{E_0^2} =$

$$= \frac{\mu_0}{16\pi^2} \cdot \frac{e^6}{m^2} \sin^2\theta = \left(\frac{e^2 \mu_0}{4\pi m} \right)^2 \sin^2\theta$$

Elektroiaren erradio klasikoa: $\sigma_0 = \frac{e^2}{4\pi\epsilon_0 m c^2} = \frac{e^2 \mu_0}{4\pi m} \approx 2.18 \cdot 10^{-15} \text{ m}^2$

orduan izango dugu: $\left(\frac{d\sigma}{d\Omega}\right)_{\text{atm}} = r_0^2 \sin^2 \theta$

b) $\sigma_{\text{tho}} = \frac{8\pi}{3} r_0^2 \approx 6.65 \cdot 10^{-25} \text{ m}^2$

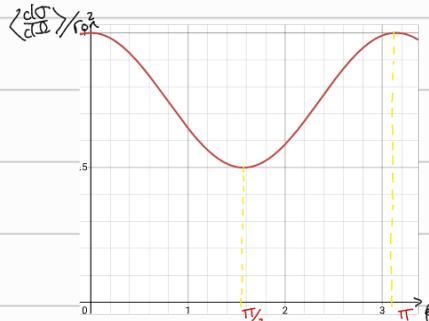
gerriz eta gero α -reko bataz bestekoak hartuz.

$\sin^2 \theta = (1 - \cos^2 \theta)$

$\cos \theta = \cos \alpha \cos \left(\frac{\pi}{2} - \beta\right) = \cos \alpha \sin \beta$

Beraiz aurako adierazpena: $\frac{d\sigma}{d\Omega} = r_0^2 (1 - \cos^2 \alpha \sin^2 \beta) \Rightarrow$

$\Rightarrow \langle \frac{d\sigma}{d\Omega} \rangle_\alpha = r_0^2 \left(1 - \frac{\sin^2 \beta}{2}\right) \Rightarrow \langle \frac{d\sigma}{d\Omega} \rangle_\alpha = \frac{r_0^2}{2} (1 + \cos^2 \beta)$

10) Eguzkia plasma oso ionizatua da, eta bertan, batezbesteko elektroi-dentsitatea 10^{24} cm⁻³ ordenakoa da. (a) Kalkulatu erradiazio elektromagnetikoaren ibilbide askea eguzkian, (b) Zenbatetsu erradiazio elektromagnetikoak zenbat denbora behar duen eguzkiaren erditik azaleraino heltzeko ($R_{\text{eguzkia}} = 7 \times 10^8$ m).

Lagunza: (b) atalean ibilbidea, ziur aski, azarezkoa da. Azarezk 3D-ko bidean, R distanzia-tarte zuzena bidaiatzeko ibili beharreko urrats-tarteen kopurua R^2/l^2 da; non / urrats-tartearen luzera den.

Dae kagun elektroi dentsitatea: $\rho_e = 10^{24} \text{ cm}^{-3} = 10^{30} \text{ m}^{-3}$

a) orduan ikusi vali dugu zenbat telka izango ditugun

den bera unitateko. Iada nIK da kigu $\sigma_{\text{tho}} = r_0^2 \sin^2 \theta$ izango

deb. Taltzen maiatzasuna:

zenbait dantza $\rho_e \cdot \sigma \cdot l$ eta V_{rae}

$$V_{\text{rae}} = \frac{N_{\text{rae}}}{\Delta t} = \frac{\rho_e \cdot \sigma \cdot l}{\Delta t} \Rightarrow V_{\text{rae}} = \rho_e \cdot \sigma \cdot C [e^{-\sigma \cdot l}]$$

orduan batezbesteko ibilbide askea:

$$l = \frac{\langle V \rangle}{V_{\text{rae}}} \Rightarrow l = \frac{1}{\rho_e \cdot \sigma_{\text{tho}}} \approx 1.5 \mu\text{m}$$

b) Lagunben esaten digote zenbat kurratz (telka) egongo diren:

$$N_{\text{rae}} = \frac{R_{\text{eg}}^2}{C^2} \Rightarrow t = \frac{R_{\text{eg}}^2}{C^2} \cdot \frac{1}{V_{\text{rae}}} \Rightarrow t = \frac{R_{\text{eg}}^2}{C \cdot C} \approx 1 \cdot 10^{15} \text{ s}$$

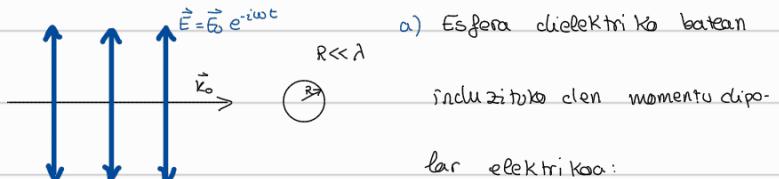
≈ 34.48 Maños

11) Elektroi asko bat konsideratu beharrean kontsidera dezagun, orain, esfera dielektriko edo eroale txiki bat airean edo hutsean kokaturen gainean uhin lau monokromatiko batek erasotzen duela. Demagun gainera esferaren erradioa (R) erradiazio erasokorraren uhin-luzera (λ) baino txikiagoa dela (hobe $10R < \lambda$)

Kalkulatu baldintza hauetan, uhin erasokorraren λ -ren arabera:

i) sakabanaketaren sekzio eragile differentziala.

ii) sakabanaketaren sekzio eragile osoa. Honi Rayleigh sakabanaketaren sekzio eragile deritzo eta zuaren illunabarreko gorritasuna eta eguneko urdintasuna azaltzeko balio du.

$$\vec{P} = \epsilon_0 \alpha \vec{E} \quad \text{non} \quad \alpha = 4\pi R^3 \left(\frac{\epsilon - \epsilon_0}{\epsilon - 2\epsilon_0} \right) \quad \text{Metaletan } \epsilon \rightarrow \infty \Rightarrow \alpha = 4\pi R^3$$

orduan elena α -sen funtzioan kalkuluatz:

$$\cdot \frac{dP}{d\Omega} = \frac{C^2 \omega K^4}{32\pi^2} \cdot |p|^2 \cdot \sin^2 \theta = \frac{2\omega C^2 K^4}{32\pi^2} \epsilon_0^2 |\alpha|^2 \epsilon_0^2 \sin^2 \theta$$

$$\cdot \frac{d\sigma}{d\Omega} = \frac{dP/\Omega}{\langle \vec{S} \cdot \vec{I} \rangle} = \frac{2\omega C^2 K^4}{32\pi^2} \cdot \epsilon_0^2 |\alpha|^2 \epsilon_0^2 \sin^2 \theta \cdot \frac{2\mu_0 C}{K^2} =$$

$$= \frac{\mu_0^2 C^4 \epsilon_0^2}{16\pi^2} \cdot \frac{K^4}{|\alpha|^2} \cdot |\alpha|^2 \sin^2 \theta \Rightarrow \frac{d\sigma}{d\Omega} = \frac{1}{16\pi^2} \cdot K^4 |\alpha|^2 \sin^2 \theta$$

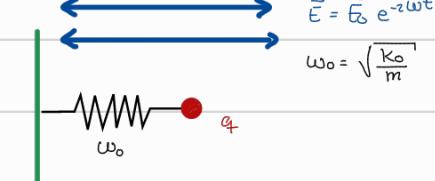
b) $\sigma = \frac{8\pi}{3} \cdot \frac{1}{16\pi^2} K^4 |\alpha|^2 \Rightarrow \sigma = \frac{8\pi}{3} (2\pi)^4 \left(\frac{\epsilon - \epsilon_0}{\epsilon - 2\epsilon_0} \right)^2 \frac{R^6}{\alpha^4}$

12) Kasu honetan elektroi asko bat kontuan hartu beharrean atomo bat edo molekula bat loturiko elektroia kontuan hartuko dugu. Uhin elektromagnetiko monokromatiko lau eta linealki polarizatuak erasotzen duenean, elektroiaren higidura osziladore harmoniko bortxatu eta indarteguarena bezalako har dezakegu, oreka posizioarekiko desplazamenduak txikiak badira. Baldintza hauetan elektroiak pairatuko duen indar berreskuratzaila ia linealetzatua lehen hurbilketan eta ez-linealtasunak, berriz, perturbazioak izango dira.

Eredu hau egokia da materian gertatzen den erradiazioaren sakabanaketa erresonantea tratatzeko (gogoratu konstante dielektrikoaren jokaera maiztasunarekin) eta baita ere materia sakabanatzailaren maiztasunarekiko menpekotasuna tratatzeko. Beraz, kontuan hartuz indar berreskuratzaila linealetzatua, abiaduraren proporcionala den indar likatsua eta kanpoko indarra linealki polarizaturiko uhin lau monokromatikoak sortzen duela,

(a) kalkulatu kasu ez-erlatibistan sakabanaketaren sekzio eragile osoa uhin erasotzailearen maiztasunaren arabera eta

(b) irudikatu lorturiko emaitza, osziladorearen indarretze-konstantearen hiru balioetarako, eta emaitzak azaldu.

a) Izango dugun ODE murrengoa izango da.

$$m \ddot{x} = -e E(t) - K_0 x - m \gamma \dot{x}$$

emaitza dezan gelduko du energiia

$$\text{Orcluan } \ddot{x}(t) = A e^{-i(\omega t - \varphi_0)} ; \dot{x} = -i\omega x ; \ddot{x} = -\omega^2 x$$

Hau ekuarzioen barroz:

$$-\omega^2 x - i\omega \gamma x + \omega_0^2 x = -\frac{e E_0}{m} e^{-i\omega t} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow x(t) = -\frac{E_0}{m} \frac{e}{\omega_0^2 - \omega^2 - i\omega\gamma} e^{-i\omega t}$$

Hemendik, dipolaren achi erazpena sortu ahal dugu:

$$\vec{p}(t) = -e \vec{r}(t) \Rightarrow \vec{p}(t) = \frac{E_0}{m} \frac{e^2}{\omega_0^2 - \omega^2 - i\omega\gamma} e^{-i\omega t}$$

Ere atera dezailegu α faktoreo:

$$\alpha = \frac{l}{m \varepsilon_0} \frac{e^2}{\omega_0^2 - \omega^2 - i\omega\gamma} \Rightarrow |\alpha|^2 = \frac{e^4}{m^2 \varepsilon_0^2} \frac{l}{(\omega_0^2 - \omega^2)^2 + \omega^2 \gamma^2}$$

$$\text{Hortuz: } |\vec{p}|^2 = E_0^2 |\alpha|^2 \Rightarrow \frac{dP}{d\Omega} = \frac{c^2 \omega_0^2 k^4 \varepsilon_0^2}{8^2 \pi^2} |\alpha|^2 \sin^2 \theta$$

$$\Rightarrow \frac{d\sigma}{d\Omega} = \frac{k^4 |\alpha|^2}{16 \pi} \sin^2 \theta \Rightarrow \frac{d\sigma}{d\Omega} = \frac{\varepsilon_0^2 \sin^2 \theta}{(\omega_0^2 - \omega^2)^2 + \omega^2 \gamma^2}$$

$$\text{Beraz: } \sigma = \frac{8 \pi \varepsilon_0^2}{3} \frac{\omega^2}{(\omega_0^2 - \omega^2)^2 + \omega^2 \gamma^2}$$

b)

